

‘Vanzelfsprekende solidariteit is verdampt’

Na het boek over 45 ondervoede oorlogskinderen die per schip vanuit Reeuwijk bij gezinnen in Drenthe werden ondergebracht, volgt in mei een documentairefilm. Het vergroot de zeggingskracht, meent schrijfster Jessica Verhagen.

Opnames voor de documentairefilm *Vergeten Kinderen*. De kinderen kort voor het inschepen. FOTO TOVERLINT

HARALD BUIT

De première van de film *Vergeten Kinderen*, waarvan momenteel de laatste hand wordt gelegd, zou op 5 mei in theater het Evertshuis in Bodegraven zijn, maar is door de corona-uitbraak uitgesteld. Schrijfster Jessica Verhagen: „Er waren zo’n tweehonderd mensen voor uitgenodigd.”

In 2017 bracht ze het boek *Vergeten Kinderen* uit. Daarin beschrijft Verhagen het kindertransport van maart 1945. Twee binnenvaartschepen voeren in die beruchte Hongerwinter vanuit het Westen richting Zuidwest-Drenthe; naar gastgezinnen in Meppel, Ruinen en Hogeveen. Daar was nog eten. Het was slechts een van de vele kindertransporten, waarbij in totaal 40.000 kinderen betrokken waren.

Basis voor het boek over die barre

overtocht vormde het reisdagboek van Verhagens opa: predikant Pieter Warmenhoven. Hij was de hoofdorganisator van de gevaarlijke bootreis, met de constante dreiging van Duitse controles en beschietingen door de geallieerden.

Verhagen reconstrueerde in haar boek de reis over het IJsselmeer en vertelt het aangrijpende verhaal vanuit het gezichtspunt van de kinderen die deze tocht meemaakten. Sommigen waren niet ouder dan 6 jaar, ze voelden zich ziek of misselijk en waren maanden afgezonderd van hun ouders.

„Voor het eerst wordt hun reisverhaal en de opvang bij gastgezinnen verfilmd. De soms indringende beelden laten de situatie van toen nog beter zien en beklijven”, vindt Verhagen. De documentaire duurt een klein half uur en volgt de reis van de ondervoede kinderen en de opvang bij gezinnen in onder meer Drenthe.

Amateurfilmclub Toverlint uit Gouda heeft het boek verfilmd, met medewerking van 45 kinderen van het lokale jeugdtheater. Er werd onder meer opgenomen in een schip dat in 1945 daadwerkelijk werd gebruikt voor kindertransporten. Tientallen vrijwilligers en sponsors ondersteunden de film.

Verhagen hoopt ook dat de film in Drenthe vertoond wordt. „Op verzoek is de documentaire beschikbaar.”

Toen haar boek verscheen, kregen alle basisscholen in de gemeente Hogeveen een exemplaar. En in Ruinen werd begin 2017 achter de Mariakerk een boom geplant met een plaquette, als herinnering en blijvend dankbetoon aan pleeggezinnen die de ondervoede kinderen in de leeftijd van 6 tot 15 jaar opvingen.

Initiatiefnemer van de gedenkboom met plaquette in Ruinen is

Schepen brachten in Hongerwinter kinderen naar Zuidwest-Drenthe

Dirk van Reenen uit Hilversum. Begin februari 1945 werd hij als 9-jarige, samen met zijn broertje van 7, in het laadruim van een vrachtwagen gezet met bestemming Ruinen.

De opbrengst van de filmvertoningen gaat naar War Child, een organisatie die kinderen in oorlogsgebieden wil helpen. Jessica Verhagen vraagt bezoekers van de documentaire minimaal 5 euro te doneren. „Dat is een symbolisch bedrag. In de oorlog moesten ouders per kind 5 gulden betalen voor de reis.”

War Child is een bewuste keuze, zegt Verhagen. „Het thema van de

film, op de vlucht voor honger, is actueel. Het gaat over solidariteit: 75 jaar geleden werden 40.000 kinderen belangeloos in gezinnen opgenomen, hebben duizenden Nederlanders de kinderen van vreemden naar veiligheid en eten gebracht, met gevaar voor eigen leven. Vandaag de dag zetten we ze in azc’s en kijken niet meer naar ze om.”

Driekwart eeuw geleden was solidariteit heel gewoon, stelt Verhagen. „Maar die vanzelfsprekendheid is verdampt. Pas als de nood werkelijk aan de man is, zoals nu bij de coronacrisis, zie je opeens acties ontstaan. Solidariteit is er dus nog wel, dat is mooi, maar het zou altijd normaal moeten zijn.”

Om het belang van saamhorigheid en eendracht te onderstrepen, is besloten de opbrengst ten goede te laten komen aan de zorg voor kinderen van anderen, die in oorlogssituaties zitten. „Net als toen, in 1945.”